

ZARZĄDZENIE NR 62
MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 12 listopada 2012 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Poleskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Poleskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2013 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową, które określa załącznik nr 4 do zarządzenia;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804, z 2011 r. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549, Nr 208, poz. 1241 i Nr 224, poz. 1337 oraz z 2012 poz. 985.

- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych i amatorskiego połowu ryb, z podaniem maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, które określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku występujące w jego granicach, obejmujące około 42% wszystkich gruntów	1. Wykup gruntów prywatnych w Parku. 2. Przejęcie gruntów Skarbu Państwa niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku
2	Zaniechanie rolniczego użytkowania gruntów rolnych stanowiących własność prywatną, skutkujące zanikiem cennych zbiorowisk i gatunków związanych z mozaiką krajobrazu, powodujące również zubożenie walorów widokowych	1. Wspieranie ekstensywnej działalności rolniczej na rolnych terenach prywatnych. 2. Wykup gruntów lub uzyskanie zgody właściciela gruntu na wykonanie zabiegu. 3. Wprowadzenie zabiegów ochronnych polegających na koszeniu łąk, usuwaniu biomasy lub kontrolowanym spalaniu zebranej biomasy, nawożenie kompostem. 4. Prace pielęgnacyjne w starych sadach
3	Presja na zabudowę terenów prywatnych w Parku, skutkująca zmniejszaniem powierzchni terenów rolniczych, utratą funkcjonalności korytarzy ekologicznych, wzmożoną synantropizacją	1. Wykup gruntów prywatnych. 2. Uzgadnianie odpowiednich zapisów w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
4	Zanikanie populacji rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków roślin i grzybów w wyniku procesów naturalnych, zaniechania użytkowania, nadmiernej eksploatacji, bądź oddziaływania człowieka	1. Ochrona biotopów (w tym na najcenniejszych gruntach prywatnych). 2. Hodowla zachowawcza gatunków tych roślin w ogródkach. 3. Wspomaganie populacji naturalnych materiałem hodowlanym. 4. Deponowanie materiału nasiennego w banku nasion. 5. Zachowanie odpowiednich mikrosiedlisk leśnych poprzez pozostawienie części drewna do mineralizacji
5	Naturalne pojawianie się drzew i krzewów w cennych przyrodniczo ekosystemach nieleśnych	Usuwanie drzew, krzewów i ich odrośli, w szczególności krzewów malin z ekosystemów nieleśnych
6	Zanikanie ekosystemów pastwiskowych w wyniku zaprzestania użytkowania pasterskiego	Kulturowy wypas owiec na wybranych obszarach
7	Zanikanie populacji rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt w wyniku procesów naturalnych, zaniechania użytkowania, nadmiernej eksploatacji, bądź oddziaływania człowieka	1. Ochrona biotopów i miejsc rozrodu. 2. Tworzenie i utrzymanie zastępczych miejsc rozrodu. 3. Restytucja i reintrodukcja gatunków (realizacja programów aktywnej ochrony). 4. Wykup gruntów. 5. Odłowy lub rozrzedzenie przegęszczonych populacji. 6. Utrzymanie drożności i bezpieczeństwa szlaków migracji

8	Niezgodność z siedliskiem składu gatunkowego drzewostanów, niewłaściwa struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanów pochodzących z nasadzeń	Przebudowa drzewostanów, regulacja struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów: 1) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, 2) odnowienie lasu w drodze samosiewu, siewu lub sadzenia, 3) dolesianie luk i przerzedzeń sadzonkami produkowanymi we własnej szkółce, 4) wykonywanie poprawek i uzupełnień, 5) pielęgnacja upraw, 6) wprowadzanie podszytów zgodnych z siedliskiem, 7) wykonywanie cięć pielęgnacyjno-hodowlanych i ochronnych, 8) utrzymywanie odpowiedniej struktury zbiorowiska leśnego
9	Zachwianie zdrowotności i stabilności drzewostanów związane ze skutkami wzmożonego występowania: 1) grzybów patogenicznych (opieńka <i>Armillaria sp.</i> , huba korzeniowa <i>Heterobasidion annosum</i>), 2) owadów kambiofagicznych (kornik drukarz <i>Ips typographus</i>), 3) jeleniowatych, 4) czynników abiotycznych, w szczególności huraganowych wiatrów	1. Prognozowanie występowania owadów przez: 1) wykładanie pułapek, 2) wyszukiwanie i usuwanie niektórych zasiedlonych drzew stojących. 2. Usuwanie niektórych drzew przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych. 3. Rozdrabnianie części gałęzi i resztek po wyróbce drewna z pozostawieniem ich na powierzchni. 4. Korowanie surowca drzewnego. 5. Chwytywanie owadów w pułapki. 6. Stosowanie repelentów. 7. Grodzenie upraw. 8. Otrząsanie okiści. 9. Utrzymanie przejezdności dróg zrywkowych, infrastruktury technicznej typu mosty, przepusty. 10. Konserwacja i ewentualne remonty bindugi
10	Zanikanie lub zubażanie walorów widokowych w wyniku zasłaniania punktów widokowych przez drzewa i krzewy	1. Utrzymanie miejsc o dużych walorach widokowych w formie bezleśnej (koszenie i odkrzaczanie polan). 2. Wycinanie drzew i krzewów lub przycinanie gałęzi w miejscach atrakcyjnych widokowo (punktach i ciągach widokowych). 3. Wykup gruntów. 4. Uzgadnianie odpowiednich zapisów w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
11	Niszczenie obiektów kulturowych na terenie Parku w wyniku procesów naturalnych bądź działalności człowieka	1. Prowadzenie remontów i zabezpieczanie obiektów kulturowych znajdujących się na terenie Parku, w tym zwłaszcza Zamku Czorsztyn i Zamku Pieniny. 2. Odtworzenie i bieżące utrzymanie kapliczek oraz innych obiektów kulturowych. 3. Kultywowanie tradycji i zwyczajów lokalnych
12	Zanikanie terenów wilgotnych, podmokłych, w szczególności wilgotnych łąk i źródeł, niewielkich oczek wodnych, starorzeczy Dunajca w wyniku poboru wód	1. Ograniczenie poboru wody z ujęć na terenie Parku. 2. Dążenie do likwidacji ujęć wody na terenie Parku. 3. Popieranie starań gmin o uzyskanie funduszy na wybudowanie wodociągów i ujęć położonych poza granicami Parku (infiltracyjnych, głębinowych, powierzchniowych). 4. Badanie czystości wody. 5. Ochrona terenów podmokłych przed zainwestowaniem, odwodnieniem, zniszczeniem, zalesieniem. 6. Powstrzymanie sukcesji roślin drzewiastych w łądowych ekosystemach nieleśnych. 7. Zabezpieczenie miejsc pojenia owiec przed wydeptywaniem. 8. Wykup gruntów
13	Niekontrolowana penetracja terenu Parku przez mieszkańców oraz zwiedzających	1. Ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez budowę i konserwację infrastruktury turystycznej, jednolite i czytelne oznakowanie granicy zewnętrznej Parku.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Konserwacja szlaków pieszych (odnawianie co 3-4 lata), a zgodnie z potrzebą ewentualne korekty ich przebiegu. 3. Wymiana słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych. 4. Konserwacja szlaków rowerowych. 5. Konserwacja ścieżki spacerowej do granicy państwa. 6. Wyznaczanie nowych szlaków. 7. Utrzymanie obiektów przeprawy przez Dunajec w Szczawnicy. 8. Utrzymanie obiektów Przystani Flisackiej w Sromowcach Kątach. 9. Utrzymanie tradycyjnego spływu Przełomem Dunajca. 10. Wykonanie i konserwacja ścieżek edukacyjnych. 11. Konserwacja szlabanów metalowych. 12. Instalowanie nowych szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdów pojazdów na tereny chronione. 13. Budowa zapór (z żerdzi, kłód, gałęzi) w miejscach nielegalnej penetracji (ścieżki, wjazdy, itp.). 14. Kontrola terenu przez służby Parku. 15. Edukacja ekologiczna. 16. Egzekwowanie regulaminu zwiedzania. 17. Zbieranie odpadów w celu uniknięcia synantropizacji niektórych gatunków zwierząt. 18. Ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem Parku i piktogramów
14	Mącenie wód potoków w wyniku oddziaływania ruchu turystycznego na szlakach przebiegających wzdłuż potoków	<ol style="list-style-type: none"> 1. W miejscach, w których jest to technicznie możliwe, maksymalne odsunięcie szlaków turystycznych od potoków. 2. Utrzymanie w dobrym stanie szlaków znajdujących się w sąsiedztwie potoków. 3. Budowa i utrzymanie mostków i przepustów na przecięciu szlaków turystycznych z potokami
15	Zmniejszanie liczebności wybranych gatunków ichtiofauny przede wszystkim na skutek fragmentacji Dunajca w wyniku budowy Zespołu Zbiorników Wodnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyłączenie z odłowów ryb i wędkarstwa wód powierzchniowych położonych w granicach Parku (m.in. zatoka Harczygrunt i Dunajec). 2. Ograniczanie dobowego zróżnicowania ilości wody zrzucanej z Zespołu Zbiorników Wodnych. 3. Restytucja wybranych gatunków ryb.
16	Zanik naturalnych procesów o charakterze katastrof na Dunajcu w wyniku budowy Zespołu Zbiorników Wodnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie redukcji fal powodziowych na Dunajcu, co zapobiegnie sukcesji na wyspach i zwirowiskach. 2. Usuwanie z wybranych miejsc drzew i krzewów wkraczających na zwirowiska
17	Degradacja warstwy rumoszu zalegającego skaliste dno potoków w miejscach gdzie zrywka drewna odbywa się w korycie potoku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczanie zrywki drewna korytami potoków do okresu zimowego po zlodzeniu koryta potoku. 2. Ograniczenie pobieranie rumoszu z dna potoków wyłącznie do czyszczenia zbiorników przeciwpożarowych oraz ujęć wody. 3. Wykup terenów leśnych
18	Masowe pojawianie się gatunków roślin obcego pochodzenia (dolina Dunajca) oraz rodzimych gatunków inwazyjnych (Majerz)	<p>Eliminacja gatunków niepożądanych;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) barszcz Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i>, 2) rdestowiec ostrokończysty <i>Reynoutria japonica</i>, 3) rdestowiec sachaliński <i>Reynoutria sachalinensis</i>, 4) ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> (rozprzestrzeniający się w sąsiedztwie leśnych upraw porolnych)
19	Niszczenie upraw leśnych i młodników przez zwierzęta na terenach objętych ochroną czynną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie upraw leśnych i odnowień przed zgryzaniem poprzez stosowanie: <ol style="list-style-type: none"> 1) repelentów, 2) osłonek mechanicznych, 3) wykonanie nowych ogrodzeń oraz naprawianie już istniejących.

		2.Regulacja populacji zwierząt
20	Niszczenie upraw rolnych oraz wykopywanie przez dziki bulw i kłączy rzadkich gatunków storczyków na łąkach	1. Ograniczanie liczebności dzików. 2. Wykonywanie poletek zaporowych
21	Pojawienie się inwazyjnych i ekspansywnych gatunków zwierząt obcego pochodzenia	Eliminacja gatunków niepożądanych: 1) piżmak <i>Ondatra zibethica</i> , 2) jenot <i>Nyctereutes procyonoides</i> , 3) norka amerykańska <i>Neovision visom</i>
22	Ograniczenie różnorodności biologicznej i zmniejszenie puli genowej w obrębie gatunku w wyniku pobierania materiału rozmnożeniowego z tych samych osobników	1. Zbiór nasion z wybranych drzew pochodzących z różnych części Parku z dopuszczeniem pozyskiwania nasion z osobników rosnących na obszarze ochrony ścisłej (zgodnie z rejestrem Leśnego Materiału Rozmnożeniowego). 2. Hodowla odpowiedniego materiału sadzeniowego
23	Ograniczenie wzrostu i rozwoju upraw poprzez roślinność zielną i krzewy w sztucznych odnowieniach i zalesieniach	1. Zabiegi agrotechniczne. 2. Pielęgnacja upraw
24	Zamieranie gatunków drzew takich jak jesion i wiąz, w wyniku występowania patogenów, skutkujące zubożeniem składu gatunkowego lasu	Obserwacja procesu oraz w koniecznych przypadkach jego ograniczanie poprzez usuwanie i niszczenie zainfekowanych egzemplarzy
25	W lasach nadzorowanych: 1) nadmierne pozyskanie drewna, 2) gospodarcze wykorzystanie lasów nadzorowanych w sąsiedztwie terenów objętych ochroną ścisłą lub czynną powodujące negatywny odbiór u zwiedzających park, 3) nieprawidłowy skład gatunkowy drzewostanów, 4) nieodpowiednie zmieszanie gatunkowe, 5) zła struktura wiekowa, 6) brak zainteresowania właścicieli zabiegami pielęgnacyjnymi i hodowlanymi	Prowadzenie przez Park nadzoru nad lasami niepaństwowymi na podstawie porozumień zawieranych ze Starostą Powiatu Nowy Targ w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody i przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, z późn. zm.)
26	Erozja gleb i skał w rejonach szlaków turystycznych	1. Prowadzenie remontu szlaków turystycznych. 2. Wprowadzenie ogrodzeń w miejscach szczególnie podatnych na erozję lub zakrzewień gatunkami charakterystycznymi dla danego obszaru. 3. Wykonanie zabezpieczeń technicznych. 4. Wykupy obszarów szczególnie zagrożonych lub ustanowienie służebności gruntowych (polegających na wpisaniu do ksiąg wieczystych stałego zezwolenia na przejście szlaku turystycznego przez grunty prywatne). 5. Okresowe lub stałe zamykanie szlaków i fragmentów parku dla zwiedzania. 6. Wykonanie zabezpieczeń dróg przed spadającymi odłamkami skalnymi. 7. Dopuszczenie do ruchu pojazdów mechanicznych, w tym motorów, po drogach gruntowych położonych w Parku, dla właścicieli gruntów prywatnych położonych w Parku wyłącznie w czasie wykonywania czynności gospodarczych

27	Abrazja i osuwiska w rejonie Zespołu Zbiorników Wodnych Czorsztyn-Niedzica-Sromowce Wyżne na skutek falowania wody w zbiornikach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie obserwacji osuwisk i abrazji na brzegach Zespołu Zbiorników Wodnych. 2. Dopuszczenie stabilizacji brzegów
28	Zanieczyszczenie powietrza gazami i pyłami pochodzenia lokalnego bądź transgranicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie alternatywnych źródeł energii wśród ludności miejscowej. 2. Modernizacja systemów grzewczych, szczególnie w obiektach Parku, na wykorzystujące energię odnawialną i tzw. czystą energię. 3. Ocieplanie budynków. 4. Edukacja ekologiczna
29	Penetracja i niszczenie jaskiń oraz utworów skalnych w wyniku nielegalnej eksploracji	Zabezpieczenie wejść do najcenniejszych jaskiń położonych w Parku
30	Wiosenne wypalanie traw na nieużytkowanych gruntach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja ekologiczna i przeciwpożarowa. 2. Patrole służb Parku w okresie największego zagrożenia. 3. Utrzymanie baz sprzętu przeciwpożarowego z właściwym wyposażeniem. 4. Utrzymanie samochodu wyposażonego w sprzęt gaśniczy. 5. Utrzymanie i bieżące czyszczenie punktów czerpania wody oraz dojazdów do nich. 6. Utrzymanie przejezdności dróg dojazdowych w granicach Parku

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanikanie populacji rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków roślin, szczególnie małych izolowanych populacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona biotopów (w tym na najcenniejszych gruntach prywatnych). 2. Hodowla zachowawcza zagrożonych gatunków roślin w ogródkach. 3. Deponowanie materiału nasiennego w banku nasion
2	Inwazja gatunków obcych lub niepożądanych	Eliminacja gatunków obcych i niepożądanych
3	Obniżenie zdrowotności świerczyn związane z liczniejszym pojawieniem się zasnui	Próbnne poszukiwania larw zasnui
4	Obniżenie zdrowotności jedlin	Określanie przyczyn wystąpienia zjawiska (kompleksowe badania naukowe) i podjęcie niezbędnych działań
5	Ograniczenie procesu przebudowy drzewostanów z powodu niedostatecznej produkcji materiału szkółkarskiego (brak odpowiednich nasion, infekcje sadzonek)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbiór nasion z drzew miejscowego pochodzenia. 2. Utrzymanie produkcji szkółkarskiej na właściwym poziomie (stosowanie niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych)
6	Występowanie pożarów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie przejezdności dróg pożarowych. 2. Usuwanie suchych części roślin wzdłuż szlaków. 3. Gaszenie pożarów. 4. Budowa i utrzymanie punktów czerpania wody

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Fragmentacja i izolacja obszaru Parku wynikająca ze zbyt małej powierzchni Parku i otoczenia go przez tereny zurbanizowane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie przed zainwestowaniem istniejących korytarzy ekologicznych łączących Park z terenami sąsiednimi przez promowanie odpowiednich zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,

		<p>miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>2. Opiniowanie decyzji o warunkach zabudowy</p>
2	Obniżanie poziomu wód gruntowych	Ograniczanie liczby ujęć wody powodujących obniżanie się poziomu wód gruntowych w Parku
3	Zanieczyszczanie wód i gleby ściekami, środkami ochrony roślin i nawozami oraz odpadami i metalami ciężkimi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków i kolektorów w miejscowościach otaczających Park. 2. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów na terenie Parku. 3. Zbieranie odpadów, szczególnie przy szlakach turystycznych. 4. Segregacja odpadów. 5. Propagowanie rozwiązań mających na celu ograniczenie ruchu kołowego przez Park. 6. Propagowanie rolnictwa ekologicznego 7. Edukacja ekologiczna
4	Zmniejszanie liczebności wybranych gatunków ichtiofauny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozytywne opiniowanie przez Park starań o wyłączenie z odłowów ryb i wędkarstwa niektórych wód powierzchniowych obszarów położonych w otulinie Parku. 2. Restytucja wybranych gatunków ryb
5	Zmiany wywołane budową Zespołu Zbiorników Wodnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie obserwacji zmian mikroklimatycznych na terenie Parku. 2. W obszarze Parku możliwość zabudowy tylko w istniejących niszach osadniczych. 3. Dopuszczenie używania na terenie Zespołu Zbiorników Wodnych w granicach Parku, łodzi z napędem spalinowym dopuszczone jest dla straży pożarnej, policji, obsługi Zespołu Zbiorników Wodnych, pracowników Parku, łodzi do przewozu grupowego oraz obsługi wypożyczalni łodzi
6	Zanik walorów i wartości kulturowych szczególnie widoczny w nowym budownictwie i zagospodarowaniu terenu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie i udostępnienie gminom „Katalogu form budownictwa dla miejscowości położonych w otulinie Parku”. 2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych z młodzieżą oraz szkoleń i konferencji dla nauczycieli
7	Lokalizacja wolnostojących reklam i bilbordów obniżających walory widokowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie w obszarze Parku lokalizacji reklam i bilbordów wyłącznie do terenów zabudowanych. Zakładane reklamy i bilbordy powinny być dostosowane do istniejącej zabudowy, w tym nie przewyższając jej wysokościowo. Wprowadzenie w życie powyższych ograniczeń przez odpowiednie zapisy w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, edukację ekologiczną. 2. Współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg w Nowym Targu

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Wybudowanie wyciągu narciarskiego na Toporzyskowie w Krościenku nad Dunajcem	Wprowadzenie w życie działań, mogących ograniczyć szkodliwość inwestycji
2	Wybudowanie nowego wyciągu krzesełkowego i tras narciarskich na Szafranówkę w Szczawnicy	Doprowadzenie do rezygnacji z planów budowy nowego wyciągu
3	Ograniczenie lub przecięcie korytarza ekologicznego łączącego Pieniny z Beskidem Sądeckim przez wybudowanie stacji benzynowej lub kompleksu handlowego na Piaskach w Szczawnicy	Utrzymanie dotychczasowego zagospodarowania terenu lub określenie warunków realizacyjnych dla inwestycji umożliwiających dalsze funkcjonowanie korytarza ekologicznego

4	Wzrost zanieczyszczeń powietrza	Propagowanie odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja obiektów
5	Budowa masztów telefonii komórkowej i innych wysokich budowli na terenach o wysokich walorach krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none">1. Wprowadzenie w życie działań mogących zlikwidować lub ograniczyć szkodliwość inwestycji przez odpowiednie zapisy w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.2. Propagowanie rozwiązań alternatywnych.3. Edukacja ekologiczna

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNYCH EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU ROZMIARU I
LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Na obszarach objętych ochroną ścisłą¹⁾

A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Wykonanie pomiarów nieinwazyjnych na stałych powierzchniach badawczych	155 stałych powierzchni badawczych	Teren ochrony ścisłej

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Usuwanie gatunków obcego pochodzenia	Eliminacja gatunków niepożądanych: 1) barszcz Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i> , 2) rdestowiec ostrokończysty i sachaliński <i>Reynoutria japonica</i> i <i>R. sachalinensis</i>	Przełom Dunajca – żwirowiska, brzegi rzeki ²⁾

C. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Naprawa i konserwacja szlaków turystycznych:</p> <p>1) bieżące utrzymanie i naprawa nawierzchni szlaków,</p> <p>2) udrażnianie rowków odpływowych.</p> <p>2. Naprawa i konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym:</p> <p>1) oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych,</p> <p>2) tablic edukacyjno – informacyjnych, ławek, barier i poręczy, ogrodzeń przy szlakach turystycznych.</p> <p>3. Usuwanie drzew połamanych i wyrwanych na szlaki turystyczne</p>	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych ²⁾
2	<p>Remont szlaku przez:</p> <p>1) montaż krawężnika kamiennego, przepustów drewnianych,</p> <p>2) uzupełnienie nawierzchni (donoszenie i ubijanie materiału na powierzchni szlaku),</p>	Około 2500 m	Fragmenty szlaku niebieskiego od Bystrzyka do Czorsztyna ²⁾

	3) wykonanie zabezpieczeń przed osuwaniem się ziemi, 4) uzupełnienie lub wymiana barier metalowych		
3	Zapewnienie bezpieczeństwa osób na szlakach przez: 1) bieżące utrzymanie zabezpieczenia dróg publicznych oraz szlaków turystycznych przed spadającymi odłamkami skalnymi, 2) usuwanie drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów	Według potrzeb	Tereny ochrony ścisłej ²⁾
4	1. Remont dróg dojazdowych. 2. Utrzymanie przejazdu między łąkami	Według potrzeb	Fragmenty dróg w Obwodach Ochronnych Pieninki, Macelowa Góra i Zielone Skałki ²⁾
5	Konserwacja i naprawa zabezpieczenia wejścia do Jaskini Ociemne	1 jaskinia	Oddział 7
6	Konserwacja i ochrona kapliczek, krzyży przydrożnych, tablic pamiątkowych	Według potrzeb	Teren całego Parku ²⁾
7	Ochrona granic gruntów Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu Parku: 1) odmalowanie słupków granicznych, 2) przecięcie wizury	Okolo 150 słupków Okolo 3500 m wizury	
8	Ochrona walorów widokowych polegająca na przebudowie linii energetycznych i teletechnicznych z napowietrznych na kablowe podziemne	Według potrzeb i możliwości	
9	Wykonanie pomiarów zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i pierwiastkami śladowymi	Według potrzeb	Teren całego Parku

II. Na obszarach objętych ochroną czynną¹⁾

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zapewnienie ciągłości produkcji rodzimego materiału sadzeniowego: 1) zbiór materiału nasiennego (szyszki jodły, nasiona drzew liściastych)	60 kg (50 kg szyszek, 10 kg nasion)	Obwód Ochronny Pieninki, Zielone Skałki, Macelowa Góra – zbiór z wytypowanych drzew ²⁾

	2) hodowla, pielęgnacja i ochrona materiału sadzeniowego w szkółce leśnej, 3) utrzymanie istniejących obiektów oraz infrastruktury technicznej szkółki	Powierzchnia manipulacyjna szkółki - 0,68 ha	Oddział 45h ²⁾
2	Przygotowanie powierzchni pod uprawy poprzez usunięcie niepożądanych krzewów i zarośli	Około 0,50 ha	Oddziały – 44, 47, 52
3	Sadzenie gatunków drzew liściastych i iglastych pod koronami drzew (przebudowa drzewostanów)	Około 0,50 ha	Oddziały – 44, 47, 52
4	Sadzenie gatunków liściastych i iglastych w uprawach leśnych i młodnikach (poprawki i uzupełnienia)	Według potrzeb	Teren ochrony czynnej
5	Ręczna i mechaniczna pielęgnacja gleby w uprawach leśnych i na obrzeżach lasu	Wykaszanie na powierzchni około 13,5 ha, zabieg powtarzany dwukrotnie w ciągu sezonu (w uzasadnionych wypadkach możliwe jest zmniejszenie bądź zwiększenie liczby zabiegów)	Oddziały – 5, 30, 34, 35, 36, 42, 44-53, 60, 62, 67 ²⁾
6	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (czyszczenia wczesne i późne)	Około 5,2 ha	Oddziały – 30, 34, 35, 36, 45, 52, 53
7	Kontrolne poszukiwanie larw zasnui na wyznaczonych powierzchniach	19 jednostek kontrolnych	Obwody ochronne – Macelowa Góra, Pieninki, Zielone Skałki ²⁾
8	Wyłożenie drzew pułapkowych na korniki	Około 15 sztuk	Obwody ochronne – Macelowa Góra, Pieninki, Zielone Skałki ²⁾
9	Wyłożenie pułapek zapachowych (feromonowych) na korniki	Około 100 sztuk	Obwody ochronne – Macelowa Góra, Pieninki, Zielone Skałki ²⁾
10	Wyznaczenie i usunięcie niektórych drzew: 1) zaatakowanych przez owady i grzyby, 2) połamanych i wywróconych	W drzewostanach objętych ochroną czynną - około 300 m ³	Obszar objęty ochroną czynną, oddziały – 2, 3, 5, 7-13, 14B, 16A, 16B, 17-26, 28-30, 32-34, 36-39, 41, 42, 44-53, 56-59, 61, 62, 65 ²⁾
11	Grodzenie upraw leśnych	Około 0,2 ha	Oddziały – 47, 52
12	Naprawa istniejących ogrodzeń: 1) bieżąca naprawa ogrodzeń	Według potrzeb	Obwody ochronne – Macelowa Góra, Pieninki, Zielone Skałki ²⁾
	2) kompleksowa naprawa grodzień	Około 2150 m	Oddziały – 44, 53
13	Zabezpieczenie przed jeleniami i sarnami upraw leśnych zapachowymi środkami odstraszałkami (repelentami) oraz metodami mechanicznymi	Około 15 ha	Oddziały – 34, 36, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 60, 67 ²⁾
14	Wykonanie pomiarów na stałych powierzchniach	84 stałe powierzchnie badawcze	Obszar objęty ochroną czynną

	badawczych		
15	Dostosowanie liczebności zwierząt łownych do istniejącej bazy żerowej - odstrzał redukcyjny jeleni - gatunku łownego zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.)	Do 5 sztuk (wielkość redukcji będzie uzależniona od wielkości szkód oraz liczebności jeleni)	Obszar Parku objęty ochroną czynną i krajobrazową, strefa ochronna zwierząt łownych ²⁾

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Usuwanie gatunków obcych: 1) barszcz Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowsky</i>	Według potrzeb	Rzeka Dunajec – żwirowiska, brzegi rzeki i wyspy na rzece ²⁾ , w granicach Parku
	2) rdestowiec ostrokończysty <i>Reynoutria japonica</i>		Żwirowiska, brzegi rzeki i wyspy na rzece Dunajec w granicach Parku oraz w gminie Czorsztyn przy granicy Parku ²⁾
	3) rdestowiec sachaliński <i>Reynoutria sachalinensis</i>		Żwirowiska, brzegi rzeki i wyspy na rzece Dunajec w granicach Parku ²⁾
2	Usuwanie gatunków inwazyjnych – ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> (rozprzestrzeniający się w sąsiedztwie leśnych upraw porolnych i na pastwiskach)	Według potrzeb	Oddział 53 ²⁾
3	Usuwanie krzewów, w szczególności krzewów malin i drzew oraz ich odrośli z ekosystemów łąkowych	Na powierzchni około 0,6 ha	Oddziały – 5, 7, 8, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 42, 44, 45, 49, 51, 57, 61, 62, 65 ²⁾
4	1. Koszenie i usuwanie biomasy: 1) mechaniczne dużych kompleksów łąkowych, z pozostawieniem pasów ekologicznych, 2) ręczne małych polan śródleśnych (głównie ziołoroślowych) i podmokłych miejsc na dużych polanach. 2. Dopuszczenie dodatkowego, jesiennego wypasu owiec lub krów na wykoszonych łąkach. 3. Dopuszczenie kontrolowanego spalania części skoszonej, wysuszonej i zebranej w niewielkie sterty biomasy, deponowania części biomasy na obrzeżach łąk lub pod grupami drzew, w razie potrzeby nawożenia kompostem	1. Na powierzchni około 53 ha. 2. Na całym areale dopuszczona ekstensywna działalność rolnicza. 3. Koszenie nie wcześniej niż 15 czerwca, a dla łąk o charakterze ciepłolubnym nie wcześniej niż 15 lipca. 4. Dla polan ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów termin dostosowany indywidualnie do wymagań gatunku	1. Oddział 60. 2. Oddziały – 5, 7, 8, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 42, 44, 45, 49, 51, 53, 57, 61, 62, 65 ²⁾

5	Prace porządkowe w tym: 1) rozgarnianie kretowisk, 2) wyrównywanie buchtowisk, 3) usuwanie połamanych drzew i gałęzi, itp.	Według potrzeb	Teren ochrony czynnej ²⁾
6	Usuwanie niepożądanych krzewów i drzew pojawiających się w sposób naturalny w ciepłolubnych zbiorowiskach murawowo-łąkowych oraz w zespole muraw ciepłolubnych (kserotermicznych)	Na powierzchni 0,45 ha	Oddziały – 26 11, m1, 51 j, p, r2, w ²⁾
7	Usunięcie krzewów zarastających miejsca występowania niepylaka apollo	Do 4,5 ha	Oddziały – 37, 38, 41, 50 ²⁾
8	Koszenie, w razie możliwości wypasania owiec na ciepłolubnych zbiorowisk murawowo-łąkowych	Na powierzchni 0,5 ha	Oddział 26 m1 ²⁾
9	Tradycyjny wypas owiec na kompleksie pastwiskowym Majerz lub koszenie	1. Na powierzchni 52 ha. 2. Na całym areale dopuszczona ekstensywna działalność rolnicza	Oddział 53 ²⁾
10	Naprawa i bieżące utrzymanie infrastruktury technicznej oraz obiektów służących wypasowi: 1) naprawa i uzupełnienie ogrodzenia w kompleksie pastwiskowym, 2) bieżące utrzymanie poidel zamontowanych w rejonach źródłiskowych służących do pojenia owiec	Według potrzeb	
11	Ochrona upraw rolnych oraz rzadkich łąkowych gatunków storczyków przez: 1) odstrzał redukcyjny dzików - odstrzał gatunku łownego zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie, 2) utrzymanie poletka zaporowego	Do 50 sztuk (wielkość redukcji będzie uzależniona od wielkości szkód oraz liczebności dzików). Powierzchnia poletka uzależniona od wielkości szkód w uprawach i stanu populacji	Obszar Parku objęty ochroną czynną i krajobrazową, strefa ochronna zwierząt łownych

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Utrzymanie i naprawa nawierzchni szlaków turystycznych położonych w sąsiedztwie potoków lub ich odsunięcie od potoków. 2. Budowa i utrzymanie mostków	Według potrzeb	Teren całego Parku ²⁾
2	Preferowanie zrywki prowadzonej potokami wyłącznie w okresach zimowych		
3	Usuwanie z wysp i zwirowisk rozrastających się krzewów, zagrażających pionierskim		Rzeka Dunajec w granicach Parku ²⁾

	zbiorowiskom roślin zielnych, zaliczonym do związku <i>Epilobion fleischeri</i>		
4	Likwidacja składowisk odpadów znajdujących się na terenie Parku		Teren całego Parku ²⁾

D. Inne, według specyfiki Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Naprawa i konserwacja szlaków turystycznych: 1) bieżące utrzymanie i naprawa nawierzchni szlaków, 2) udrażnianie rowków odpływowych. 2. Naprawa i konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym: 1) drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, 2) tablic edukacyjno-informacyjnych, 3) ławek, 4) barier i poręczy, 5) ogrodzeń przy szlakach turystycznych. 3. Usuwanie drzew połamanych i wyrwconych na szlaki turystyczne	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych ²⁾
2	Wykonanie nowego odcinka szlaku do przewozu wraz z remontem obiektów związanych z przewozem przez Dunajec	Okolo 800 m	Kras
3	Remont szlaku przez: 1) montaż krawężnika kamiennego, przepustów drewnianych, 2) uzupełnienie nawierzchni (donoszenie i ubijanie materiału na powierzchni szlaku), 3) wykonanie zabezpieczeń przed osuwaniem się ziemi, 4) uzupełnienie lub wymiana barier metalowych	Okolo 500 m	Fragmety szlaku zielonego Kras-Sosnów, fragmety szlaku niebieskiego Bystrzyk-Czorsztyń ²⁾
4	Zapewnienie bezpieczeństwa osób na szlakach przez: 1) bieżące utrzymanie zabezpieczenia dróg publicznych oraz szlaków turystycznych przed spadającymi odłamkami skalnymi, 2) usuwanie drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów	Według potrzeb	Tereny ochrony czynnej ²⁾
5	Remont drogi stanowiącej szlak	Okolo 2200 m	Ociemne-Kras

	turystyczny do Krasu		
6	1. Remont dróg dojazdowych i szlaków zrywkowych. 2. Utrzymanie przejazdu między łąkami	Według potrzeb	Fragmenty dróg w Obwodach Ochronnych Pieninki, Macelowa Góra i Zielone Skałki
7	1. Wybór reprezentatywnych miejsc objętych procesem abrazji. 2. Stabilizacja transektów. 3. Wykonanie pomiarów geodezyjnych. 4. Pobór materiału do analiz laboratoryjnych	Okolo 2000 m	Brzegi Zespołu Zbiorników Wodnych w oddziałach 44, 47 ²⁾
8	1. Naprawa i bieżące utrzymanie istniejących stacji meteorologicznych. 2. Wykonanie i bieżące utrzymanie nowych punktów pomiarowych	3 stacje, nowe punkty według potrzeb	Stacje meteorologiczne w Sromowcach Niżnych, na Majerzu i przy Dyrekcji Parku, Teren całego Parku ²⁾
9	1. Usuwanie zadrzewień i zakrzewień ograniczających panoramy i ciągi widokowe. 2. Koszenie łąk stanowiących własność Skarbu Państwa. 3. Wykup łąk z rąk prywatnych i wprowadzenie zabiegów	Według potrzeb, po wcześniejszym wykonaniu projektu i porównaniu ze stanem zaleconym w projekcie planu ochrony	Teren całego Parku ²⁾
10	1. Zabezpieczenie ruin Zamku Czorsztyn. 2. Uporządkowanie otoczenia ruin	Kontynuacja prac nad utwaleniem ruin Zamku Czorsztyn i udostępnieniem ich dla turystów	Zamek Czorsztyn – oddział 51 ²⁾
11	Konserwacja murów Zamku Pieniny w tym: 1) usuwanie roślinności porastającej mury i ich bezpośrednie otoczenie, 2) wykonanie zadaszania z tablicami informacyjnymi nad piwnicą, 3) udostępnianie zabezpieczonych ruin do zwiedzania	Kontynuacja prac przy konserwacji ruin Zamku Pieniny i udostępnieniu ich dla turystów, wykonanie 1 zadaszania	Zamek Pieniny – oddziały 16A c ²⁾
12	Ochrona granic gruntów Skarbu Państwa: 1) odmalowanie słupków granicznych, 2) przecięcie wizury	Okolo 260 słupków Okolo 3500 m wizury	Tereny ochrony czynnej
13	Ochrona przeciwpożarowa:		

	1) porządkowanie terenu z suchych części roślin wzdłuż szlaków turystycznych i punktów wypoczynkowych	Według potrzeb, maksymalnie do 1,0 ha	1. Szlak turystyczny zielony na odcinku między Burzańą a Dolinami. 2. Punkty wypoczynkowe – Drożyska, Pieniński Potok, Wyrobek. 3. Szlak turystyczny niebieski pod Macelakiem. 4. Szlak turystyczny czerwony przy Trzech Kopcach. 5. Punkty wypoczynkowe – Szopka, Trzy Korony, Góra Zamkowa, Budziska. 6. Szlak turystyczny niebieski na odcinku między Psiarką a Kozią Górą
	2) utrzymanie punktu czerpania wody na Białym Potoku poprzez usunięcie naniesionego rumoszu	Według potrzeb	Oddział 36 ²⁾
14	Ochrona walorów widokowych polegająca na przebudowie linii energetycznych i teletechnicznych z napowietrznych na kablowe podziemne	Według potrzeb i możliwości	Teren całego Parku ²⁾
15	Wykonanie pomiarów zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi pochodzenia komunikacyjnego	Według potrzeb	

III. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową¹⁾

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wykonanie pomiarów na stałych powierzchniach badawczych	133 stałe powierzchnie badawcze	Teren ochrony krajobrazowej
2	Wyznaczenie i usunięcie niektórych drzew: 1) zaatakowanych przez owady i grzyby, 2) połamanych i wyrwanych	W drzewostanach objętych ochroną krajobrazową	
3	Przygotowanie powierzchni pod uprawy poprzez usunięcie niepożądanych krzewów i zarośli	Według potrzeb	
4	Sadzenie gatunków drzew liściastych i iglastych pod koronami drzew (przebudowa drzewostanów)		
5	Sadzenie gatunków liściastych i iglastych w uprawach leśnych i młodnikach (poprawki i uzupełnienia)		

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Koszenie i usuwanie biomasy:</p> <p>1) mechaniczne dużych kompleksów łąkowych, z pozostawieniem pasów ekologicznych na największych polanach,</p> <p>2) ręczne małych polan śródleśnych (głównie ziołoroślowych), obrzeży i podmokłych miejsc na dużych polanach.</p> <p>2. Dopuszczenie dodatkowego, jesiennego wypasu owiec lub krów na wykoszonych łąkach.</p> <p>3. Dopuszczenie kontrolowanego spalania części skoszonej, wysuszonej i zebranej w niewielkie sterty biomasy, deponowania części biomasy na obrzeżach łąk lub pod grupami drzew, w razie potrzeby nawożenie kompostem</p>	<p>1. Na powierzchni około 42 ha.</p> <p>2. Na całym areale dopuszczona ekstensywna działalność rolnicza.</p> <p>3. Koszenie nie wcześniej niż 15 czerwca, a dla łąk o charakterze ciepłolubnym nie wcześniej niż 15 lipca.</p> <p>4. Dla polan ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów termin dostosowany indywidualnie do wymagań gatunku</p>	<p>1. Oddziały – 28, 38, 57, 70.</p> <p>2. Oddziały – 1, 4, 5, 8, 12, 17, 26, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 47, 48, 50, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72²⁾</p>
2	Odkrzaczanie zarastających polan	Około 0,90 ha	<p>1. Oddziały – 38, 57, 70.</p> <p>2. Oddziały – 1, 4, 5, 8, 12, 17, 26, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 47, 48, 50, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 72²⁾</p>
3	<p>Odtworzenie i pielęgnacja sadu:</p> <p>1) usuwanie niepożądanych drzew i krzewów,</p> <p>2) koszenie i usuwanie biomasy</p>	Około 0,22 ha	Oddział 60 k1 ²⁾
4	<p>Prace porządkowe w tym:</p> <p>1) rozgarnianie kretowisk,</p> <p>2) wyrównywanie buchtowisk,</p> <p>3) usuwanie połamanych drzew, krzewów i gałęzi itp.</p>	Według potrzeb	Teren ochrony krajobrazowej
5	<p>1. Usuwanie niepożądanych krzewów i drzew pojawiających się w sposób naturalny w ciepłolubnych zbiorowiskach murawowo-łąkowych oraz w zespole muraw ciepłolubnych (kserotermicznych).</p> <p>2. Koszenie i usuwanie biomasy</p>	Na powierzchni 2,22 ha	Oddział 26 k1 ²⁾

C. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Naprawa i konserwacja szlaków turystycznych:</p> <p>1) bieżące utrzymanie i naprawa nawierzchni szlaków,</p> <p>2) udrażnianie rowków</p>	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych w granicach Parku

	<p>odpływowych.</p> <p>2. Naprawa i konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oznakowań, 2) drogowskazów na węzłach komunikacyjnych, 3) tablic edukacyjno – informacyjnych, 4) ławek, 5) barier i poręczy, 6) ogrodzeń przy szlakach turystycznych. <p>3. Usuwanie drzew połamanych i wyróconych na szlaki turystyczne</p>		
2	<p>Remont szlaku przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) montaż krawężnika kamiennego, przepustów drewnianych, 2) uzupełnienie nawierzchni (donoszenie i ubijanie materiału na powierzchni szlaku), 3) wykonanie zabezpieczeń przed osuwaniem się ziemi, 4) uzupełnienie lub wymiana barier metalowych 	Okolo 300 m	Fragmenty szlaku zielonego Kras-Sosnów w granicach Parku
3	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa osób na szlakach przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bieżące utrzymanie zabezpieczenia dróg publicznych oraz szlaków turystycznych przed spadającymi odłamkami skalnymi, 2) usuwanie drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów 	Według potrzeb	Tereny ochrony krajobrazowej ²⁾
4	Wykonanie nowego odcinka szlaku do przewozu wraz z remontem obiektów związanych z przewozem przez Dunajec	Okolo 800 m	Kras w granicach Parku
5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont dróg dojazdowych. 2. Utrzymanie przejazdu między łąkami 	Według potrzeb	Fragmenty dróg w Obwodach Ochronnych Pieninki, Macelowa Góra i Zielone Skalki
6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie zieleni wokół osad służbowych oraz pawilonów edukacyjnych w tym łąk przylegających do pawilonu edukacyjnego w Sromowcach Niżnych i na Przystani Flisackiej. 2. Utrzymanie ogródków roślin pienińskich. 3. Wykonanie niezbędnych prac w zadrzewieniach i lasach przy dyrekcji oraz 		Osady służbowe i pawilony edukacyjne na terenie Parku ²⁾

	pawilonach edukacyjnych		
7	Ochrona ujęcia wody przed podtopieniem przez bobra europejskiego	1 ujęcie wody	Oddział 56 ²⁾
8	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na przystani flisackiej w Sromowcach Kątach: 1) wykonanie odwodnienia powierzchni szczelnej przystani flisackiej, 2) likwidacja istniejącego szamba i wykonanie przyłącza do sieci kanalizacyjnej	Odwodnienie na powierzchni 1 ha, 1 szambo, przyłącze do najbliższego punktu włączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej – około 2 km	Oddział 56
			Oddział 56 i otulina Parku
9	Ochrona walorów widokowych polegająca na przebudowie linii energetycznych i teletechnicznych z napowietrznych na kablowe podziemne	Według potrzeb i możliwości	Teren całego Parku ²⁾
10	Wykonanie pomiarów zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i pierwiastkami śladowymi	Według potrzeb	Teren całego Parku

¹⁾ Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, oddziały położone na gruntach Skarbu Państwa oznaczone liczbami, pododdziały oznaczone literami i ewentualnie liczbami, obwody ochronne podano zgodnie z projektem planu ochrony dla Pienińskiego Parku Narodowego na lata 2012–2031 wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. Projekt planu znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Krościenko nad Dunajcem.

²⁾ Zabiegi kontynuowane.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

I. Na obszarach objętych ochroną ścisłą¹⁾

A. Ochrona roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Jałowiec sawina	Wykonanie zabiegów przeciwdziałających oświetleniu poszczególnych kęp	1. Obcięcie pojedynczych gałęzi drzew ocieniających poszczególne kępy. 2. Usunięcie krzewów w obrębie stanowisk (Piecki, oddział 21)

B. Ochrona zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Jenot	Eliminacja gatunku obcego pochodzenia – odstrzał redukcyjny napotkanych osobników	Teren całego Parku

II. Na obszarach objętych ochroną czynną¹⁾

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1.	Pszonak pieniński	1. Zachowanie puli genowej roślin poprzez ochronę <i>ex situ</i> . 2. Wspomaganie naturalnej populacji poprzez ochronę <i>in situ</i>	1. Utrzymywanie w hodowli w ogródkach przy pawilonach edukacyjnych Parku. 2. Wspomaganie populacji naturalnych materiałem hodowlanym. 3. Poprawa warunków siedliskowych na stanowisku naturalnym - usuwanie krzewów i wysokich bylin (wzgórze zamkowe w Czorszynie, oddział 51)
2.	Jałowiec sawina	Wykonanie zabiegów przeciwdziałających oświetleniu poszczególnych kęp	Obcięcie pojedynczych gałęzi drzew ocieniających poszczególne kępy, usunięcie krzewów w obrębie stanowisk (Facimiech, oddział 21)

Ochrona czynna pozostałych gatunków roślin prowadzona jest poprzez ochronę ich biotopów i zaplanowana została w ramach zabiegów ochronnych w określonych typach ekosystemów.

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Niepylak mnemozyna	Realizacja programu ochrony niepylaka mnemozyny	Utrzymanie biotopów niepylaka mnemozyny przez koszenie wybranych polan – zakres prac ujęto w załączniku nr 2, w pkt. II, w lit. B, w tabeli, w pkt. 4
2	Płazy: 1) kumak górski,	Ochrona miejsc rozrodu płazów	1. Utrzymanie oczka wodnego, służącego jako miejsce rozrodu

	2) żaba trawna, 3) traszka górską, 4) traszka karpacka		płazów na polanie Hałuszowska Sajba w Obwodzie Ochronnym Zielone Skałki. 2. Bieżąca konserwacja oraz wykaszanie roślinności zarastającej brzegi. 3. Prowadzenie obserwacji gatunków przystępujących w nich do rozrodu, wykonanie dokumentacji fotograficznej
3	Jenot	Eliminacja gatunku obcego pochodzenia – odstrzał redukcyjny osobników zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie	Teren całego Parku

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Ochrona czynna gatunków grzybów prowadzona jest poprzez ochronę ich biotopów i zaplanowana została w ramach zabiegów ochronnych w określonych typach ekosystemów.

III. Na obszarach objętych ochroną krajobrazową¹⁾

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Pszonak pieniński	1. Zachowanie puli genowej roślin poprzez ochronę <i>ex situ</i> . 2. Wspomaganie naturalnej populacji poprzez ochronę <i>in situ</i>	1. Zbiór nasion na naturalnych stanowiskach. 2. Utrzymywanie w hodowli w ogródkach przy pawilonach edukacyjnych Parku. 3. Wspomaganie populacji naturalnych materiałem hodowlanym. 4. Deponowanie materiału nasiennego w banku nasion
2	Lilia bulwkowata	1. Zachowanie puli genowej roślin poprzez ochronę <i>ex situ</i> . 2. Wspomaganie naturalnej populacji poprzez ochronę <i>in situ</i>	1. Zbiór nasion i cebulek (rozmnożki w kątach liści) na naturalnych stanowiskach. 2. Utrzymywanie w hodowli w ogródkach przy pawilonach edukacyjnych Parku. 3. Wspomaganie populacji naturalnych materiałem hodowlanym. 4. Deponowanie materiału nasiennego w banku nasion. 5. Poprawa warunków siedliskowych na stanowisku naturalnym (wycięcie tarniny) – na gruntach prywatnych zabieg wykonywany za zgodą właściciela

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Płazy (ropucha szara, żaba trawna)	Ochrona szlaku migracji płazów	1. Rozstawienie siatki wzdłuż drogi, na długości 600 m (siatka rozstawiana z dwóch stron drogi z jednej 600 m z drugiej 400 m). 2. Przenoszenie przez drogę migrujących osobników

2	Płazy (ropucha szara, ropucha zielona, kumak górski, żaba trawna, traszka górska, traszka karpacka)	Ochrona miejsc rozrodu płazów w Obwodzie Ochronnym Zielone Skalki	1. Utrzymanie kompleksu dwóch stawów u ujścia potoku Głębokiego, służących jako miejsca rozrodu płazów: 1) bieżąca konserwacja, 2) wykaszanie roślinności zarastającej brzegi. 2. Prowadzenie obserwacji gatunków przystępujących w nich do rozrodu, wykonanie dokumentacji fotograficznej
3	Ptaki	Dokarmianie ptaków w okresie zimy	Wyłożenie karmy dla ptaków przy osadach Parku
4	Jenot	Eliminacja gatunku obcego pochodzenia – odstrzał redukcyjny osobników zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie	Teren całego Parku

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Ochrona czynna gatunków grzybów prowadzona jest poprzez ochronę ich biotopów i zaplanowana została w ramach zabiegów ochronnych w określonych typach ekosystemów.

IV. Monitoring

A. Monitoring roślin i grzybów

Lp.	Nazwa grupy systematycznej	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów wykonania
1	Porosty (wszystkie gatunki występujące w Parku)	1. Kontrola składu gatunkowego na leśnych powierzchniach kołowych oraz na wybranych siedliskach naskalnych na terenie całego Parku. 2. Monitoring biotopów i obecności osobników wybranych gatunków	Zbiór próbek plech do oznaczenia gatunku
2	Grzyby (wszystkie gatunki wielkoowocnikowych występujące w Parku)	Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk na terenie całego Parku	Zbiór próbek owocników do oznaczenia gatunku
3	Mszaki (wszystkie gatunki występujące w Parku)	1. Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk na terenie całego Parku. 2. Monitoring biotopów i obecności osobników wybranych gatunków	Zbiór próbek roślin do oznaczenia gatunku
4	Rośliny naczyniowe (wszystkie gatunki występujące w Parku)	1. Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk na terenie całego Parku. 2. Monitoring biotopów i obecności osobników wybranych gatunków	Zbiór pojedynczych okazów do weryfikacji oznaczenia gatunku

B. Monitoring zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Niepylak apollo	Monitoring gatunku w ramach programu aktywnej ochrony – teren całego Parku	Określenie liczebności populacji metodą znakowania i powtórnych odłowów
2	Niepylak mnemosyna	Monitoring gatunku – teren całego Parku	
3	Krasopani hera		Obserwacje w terenie, wykonanie dokumentacji fotograficznej
4	Płazy	Inwentaryzacja płazów – teren całego Parku	Obserwacje w terenie, odłów w celu oznaczenia gatunku
5	Gady	Inwentaryzacja gadów – teren całego Parku	
6	Ptaki: 1) bocian czarny, 2) cietrzew, 3) derkacz, 4) drozd obrożny, 5) dzięcioł biało grzbiety, 6) dzięcioł czarny, 7) dzięcioł trójpalczasty, 8) dzięcioł zielonosiwy, 9) gąsiorzek, 10) jarząbek, 11) muchołówka białoszyja, 12) muchołówka mała, 13) nagórnik, 14) orlik krzykliwy, 15) orzeł przedni 16) orzechówka, 17) pliszka górską, 18) pomurnik, 19) puchacz, 20) puszczyk uralski, 21) sokół wędrowny, 22) sóweczka, 23) włochatka	Inwentaryzacja lub monitoring wybranych gatunków ptaków – teren całego Parku	1. Prowadzenie obserwacji w terenie. 2. Kontrola znanych gniazd z dystansu przy pomocy sprzętu optycznego. 3. Poszukiwanie nowych stanowisk lęgowych. 4. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. 5. Monitorowanie gniazda sokoła wędrownego przy użyciu kamery (konserwacja zamontowanej przy gnieździe kamery z oprzyrządowaniem)
7	Nietoperze	Inwentaryzacja nietoperzy – cały teren Parku	Kontrola miejsc rozrodu i zimowania

¹⁾ Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, oddziały położone na gruntach Skarbu Państwa oznaczone liczbami, pododdziały oznaczone literami i ewentualnie liczbami, obwody ochronne podano zgodnie z projektem planu ochrony dla Pienińskiego Parku Narodowego na lata 2012–2031 wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. Projekt planu znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Krościenko nad Dunajcem.

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ścisła	1a—f, 10a-i, 2a,c-k, 3b-m, 4a—c, f-j, 5c, d, g-j, o-w, y, z, a1, b1, c2, d2, f2, 7a-h, j, c1, 8a, f-h, 9a-d, g, h, 11b-k, 12a-g, i-l, n, o, 13a-c, f-i, l, m, 14Aa-c, 14Ba-j, 15a-h, 16Aa, b, 16Ba-c, f, 17a, b, g, h, i, p, k1, 18a,b,d,g, 19a-c, f,g, 20a-d, g,h, 21a-h, j, l, m, n, 22a-g, i, j, m, o, p, 23a-d, i 24a, 25a-k, m, n, 26a-f, h-k, m-r, t,w, x-z, a1, b1, c1, f1, 28c-g, j-t, w-y, a1, z1, 31a-c, f-j, 32a-c, f-i, k, m-p, w-z, a1, c1, d1, f1, g1, h1, j1, k1, 33a, b, d, f, h, i, 34f, l-n, 37a-f, h, 38a-c, g-j, l-o, 39a-f, a2, f2, 41a-c, f-h, k-n, 43a- j, 57a, c, f-k, m, 65 k1, 66a,b	743,92
2	Czynna	2l-r, ~c, ~d, a-c,~a,~b, 3n, o, ~a, ~b, 5a,b, k-n, x, j1, n2, 7i, k, l, d1, i1, i2, 8b-d, z, ~a, ~b, ~c, 9i-k, ~a, 10j, k, ~a, 11a, ~a, 12m, 13d, 14Bk, ~a, 16Ac, 16Bd, 17c-f, j-l, r, x-z, g1, i1, l1, m1, 18c, f, h-k, 19d, 20f, i, ~a, 21i, k, o, ~a, 22h, l, r, ~a, 23h, j, ~a, 24b, c, ~a, 25o, p, ~a, 26g, l, s, d1, l1, m1, 28b, h, i, z, i1, y1, 29a-c, i, 30a-m, p, r, s1, 32d, l, s, t, b1, i1, t1, b2, b3, b4, 33g, c1, c2, c3, 34a-d, g-j, o, r-t, 35a-f, 36a-g, g1, h1, ~c, ~d, ~f, ~g, 37g, 38d, f, ~c, 39g, 41d, i, j, 42a-n, 44a-l, i1, i2, i3, i4, 45a-r, ~c, ~d, ~f, 46a, c-g, 47a-n, 48a-i, i1, ~a, 49a-c, f-r, t, bx, l2, l3, l4, l5, l6, 50a, c-t, z1, 51, a, b, f-w, r2, 52a-p, 53a-z, a1, b1, d1, g1, h1, ~b, 56d,f, 57d, l, z, 58d, 59a, b, k-s, p1, r1, s1, t1, b2, m2, p2, 61a1, b1, d1, bx, 62x1, 65l1	532,94
3	Krajobrazowa	1g-r, 2b, ~a, ~b, 4k-r, p1, p2, ~a, ~a, 5c1-i1, k1-t1, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 7m-z, a1, b1, w1, x1, 8i-y, a1, w1, y1, w2, y2, w3, w4, ~a12p-x, ~a, 13k, 17m-o, s, t, w, a1, b1, c1, d1, f1, h1, j1, i2, 18l-s, 22k, n, 23f, g, 26g1, h1, i1, j1, k1, n1, o1, s1, bx, 28b, b1, c1, d1, f1, g1, h1, j1, k1, 29d-h, j, k, ~a, ~b, 30n, o, 32l1, m1, n1, 33j, l, k1, k2, 34w-z, a1, b1, c1, d1, d2, ~a, 35g-j, ~a, 36g-x, ~a, ~b, ~h, 37l-z, a1-z1, a2-r2, x2, y2, j3, r3, j3, j4, j5, ~c, 38r-z, a1-z1, a2-y2, k3, w3, w4, ~a, ~b, ~d, ~f, 39h-z, a1-z1, b2-d2, m2, o2, p2, s2, t2, b3, p3, s3, 41ax, 42o-r, ~a, 44m-z, a1, b1, c1, a2, b2, 45c1, ax, ~a, ~b, ~g, ~h, ~i, ~j, ~k, 46b, ax, ~a, 47o-z, a1-t1, s2, t2, s3, s4, s5, ~a, ~b, 48j-z, a1-c1, x1, x2, ~a, 49d, s, w-z, a1-d1, g1-t1, x1, y1, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 50b, w-z, a1-z1, a2, w2, z2, bx, 51c, d, p1, r1, ~a, ~b, ~d, ~f, ~g, 53c1, f1, i1, ax, ~a, ~c, ~d, ~f, ~g, 55a-d, g, h, ~a, ~b, ~c, ~d, 56a-c, ~a~i, 57n-y, w1, ~a, ~b, 58a-c, 59g, t-z, a1-f1, h1-n1, a2, r2, a3, m3, p3, a4, m4, a5, m5, p5, a6, m6, a7, a8, a9, ~a, 60, 61a-z, b2, c2, d2, 62a-y, p1, w1, 63, 64, 65a-z, a1-i1, m1, h2, 66c-y, ~a, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73	1094,89
Razem			2371,75

¹⁾ Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, oddziały położone na gruntach Skarbu Państwa oznaczone liczbami, pododdziały oznaczone literami i ewentualnie liczbami, obwody ochronne podano zgodnie z projektem planu ochrony dla Pienińskiego Parku Narodowego na lata 2012–2031 wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. Projekt planu znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Krościenko nad Dunajcem.

MIEJSCA UDOSTĘPNIANE W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ
 MAKSYMALNA LICZBA OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

A. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar Parku z wyłączeniem: 1) stref ochronnych ostoi, rozrodu lub regularnego przebywania rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, 2) obszarów występowania jedynych stanowisk roślin rzadkich i chronionych, 3) doliny Potoku Pienińskiego, za wyjątkiem badań istotnych z punktu widzenia nauki lub ochrony Parku, które nie mogą być przeprowadzone w innych miejscach	Na terenie Parku może przebywać jednocześnie: 1) do 30 osób wykonujących badania naukowe, w grupach nie większych niż 10 osób w jednym miejscu, 2) do 100 osób odbywających zajęcia terenowe lub specjalistyczne wycieczki terenowe z instytucji i stowarzyszeń naukowych oraz uczelni, w grupach nie większych niż 40 osób w jednym miejscu

B. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Pawilon edukacyjny Sromowce Niżne ul. Sobczańska 89, oddział 26 n1	Bez limitu
2	Pawilon edukacyjny Sromowce Wyżne Kąty 247a (przystań flisacka), oddział 56 b	
3	Pawilon edukacyjny Hałuszowa 63, oddział 53 f1	
4	Pawilon edukacyjny Krościenko n/D ul. Jagiellońska 107 b (Dyrekcja Parku), oddział 55 a	
5	Pawilon edukacyjny Szczawnica ul. Zybliekiewicza 1, oddział 2 b	
6	Ruiny zamku Czorsztyn w oddziale 51m, s, r2	
7	Ruiny zamku Pieniny w oddziale 16Ac	
8	Zagroda pasterska na Majerzu w oddziale 53 f1	
9	Galerie widokowe na Sokolicy (oddział 10) i Trzech Koronach (oddział 26)	

C. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Galerie widokowe na Sokolicy (oddział 10) i Trzech Koronach (oddział 26)	Bez limitu
2	Parkingi w oddziałach – 51c, 55a, b 56b, c	Liczba osób limitowana pojemnością parkingów
3	Ruiny zamku Czorsztyn w oddziale 51m, s, r2	Bez limitu
4	Ruiny zamku Pieniny w oddziale 16Ac	
5	Zagroda pasterska na Majerzu w oddziale 53 f1	
6	Przystań flisacka w Sromowcach Wyżnych Kątach w oddziale 56b,c	
7	Przystań przewozu międzybrzegowego „Kacze” w Szczawnicy w oddziale 2, 3 i 59	

¹⁾ Podział na obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, oddziały położone na gruntach Skarbu Państwa oznaczone liczbami, pododdziały oznaczone literami i ewentualnie liczbami, obwody ochronne podano zgodnie z projektem planu ochrony dla Pienińskiego Parku Narodowego na lata 2012–2031 wykonanym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie według stanu na dzień 1 stycznia 2010 r. Projekt planu znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Krościenko nad Dunajcem.